

Índex

04

—

Una mica d'Andorra

05

—

Andorra la Vella, la Vila d'Andorra

06

—

Andorra la Vella, capital cultural

Patrimoni arquitectònic

Escultures al carrer

El cicle festiu i el patrimoni immaterial

Les programacions culturals

Recorreguts culturals

D'altres espais d'interès

15

—

Capital natural

El Madriu-Perafita-Claror, patrimoni de la humanitat

Els camins de l'Obaga

Els camins del Solà

GR 7

Espais de lleure

21

—

Capital de l'esport

Instal·lacions esportives

Vies d'escalada

Cicloturisme

25

—

Andorra la Vella, centre comercial

Els eixos comercials

Fires i congressos

28

—

Capital de l'hospitalitat

Hoteleria

Gastronomia

30

—

Algunes informacions pràctiques

Una mica d'Andorra

Andorra és un país especial. Té una història singular, que explica el perquè de la seva supervivència com a nació, gràcies a una insòlita estabilitat en els seus límits geogràfics i en les formes de govern, que enfonsen les seves arrels en l'alta edat mitjana. La independència d'Andorra té els seus orígens en un pacte feudal signat el 1278, després d'un segle de conflicte obert entre dos senyors. La seva peculiar organització política –la sobirania compartida entre el comte de Foix (i avui pel president de la República Francesa) i el bisbe d'Urgell– ha superat els segles i s'ha modernitzat gràcies a la constitució del 1993. Avui, Andorra en un estat de dret: un copríncipat parlamentari, el 184è membre de les Nacions Unides.

Andorra és al cor dels Pirineus axials. Té una superfície de 468 km² i és el més gran dels microestats d'Europa, però només el vuit per cent de la seva superfície està urbanitzada: la resta és un continu de cims, estanys i rius, un paisatge fenomenal d'alta muntanya: l'altitud mitjana del país és de gairebé 1900 metres. El deu per cent del total del país –el conjunt del Madriu-Perafita-Claror– ha estat declarat patrimoni de la humanitat per la UNESCO, pels seus excepcionals valors culturals i naturals.

El país es divideix en set parròquies, governades pels comuns, una institució d'origen medieval. La seva població és d'uns 76.000 habitants. El català és, des de temps immemorials, la llengua oficial d'Andorra. No obstant això, la diversitat de nacionalitats de la població resident fa que al carrer siguin molt presents altres idiomes com el castellà, el francès i el portuguès.

Amb la seva oferta comercial, empresarial, esportiva i cultural, Andorra ho té tot perquè la vostra estada entre nosaltres sigui inoblidable.

Situada a la vall central del riu Valira, al centre del país, Andorra la Vella és la capital ancestral de les Valls. A l'edat mitjana s'hi trobaven els representants de les sis parròquies històriques d'Andorra, reunits en el Consell de la Terra, el primer parlament del país. La denominació d'Andorra la Vella és relativament recent, de final del segle XVIII, i deriva de la manera tradicional de nomenar la capital: la Vila d'Andorra. Avui és el centre neuràlgic del país, la capital política, cultural i comercial d'Andorra, el nucli urbà més poblat dels Pirineus. La parròquia d'Andorra la Vella, en contrapartida, és relativament recent: és el producte de la divisió de l'antiga parròquia d'Andorra –que va donar nom a tot el país– en dues noves parròquies: Andorra la Vella i Escaldes-Engordany. Les

noves divisions es van basar en l'existència dels quarts, una entitat administrativa menor que la parròquia. Hi ha tres nuclis de poblament: La Margineda, Santa Coloma i Andorra la Vella, amb els barris històrics del Pui i del Puial.

Andorra és el motor del país: una capital dinàmica, en un constant procés de renovació i retrobament. No hi ha un moment millor que un altre per visitar-la. A l'hivern, és càlida; a l'estiu, expansiva, i sempre acollidora. En qualsevol època de l'any es pot trobar l'excusa perfecta per passar-hi uns dies: les activitats culturals i esportives, el patrimoni, la possibilitat de passejar pel centre comercial obert més singular d'Europa. L'Andorra contemporània s'ha modelat per acollir els visitants, en una nova versió de l'antiga hospitalitat pirinenca: les arrels ancestrals de la muntanya, projectades al futur.

Andorra la Vella, la Vila d'Andorra

Andorra la Vella, capital cultural

Andorra la Vella té una gran riquesa patrimonial, amb tot de testimonis de la seva intensa història, des dels primers pobladors del país fins avui. S'han fet molts esforços per preservar i difondre els seus monuments, que podem trobar des del centre urbà fins a les parts més altes de la parròquia. Hi ha moltes formes d'acostar-nos-hi, des de l'itinerari organitzat fins a la passejada atenta.

La capital té una vida cultural activa, amb activitats al llarg de tot l'any. Des del cicle de festes tradicionals –com les falles de Sant Joan, que han estat declarades Patrimoni Immaterial de la Humanitat– fins a les temporades estables de música, dansa i teatre. L'agenda d'actes és un enfilall de propostes diverses, el reflex d'una vida ciutadana intensa i participativa.

Patrimoni arquitectònic

La manera més completa de fer-nos una idea precisa de la riquesa i diversitat monumental de la parròquia és seguir l'itinerari de l'Arc Patrimonial, al sud de la parròquia, entre Santa Coloma i la Margineda. És un recorregut senyalitzat de gairebé cinc kilòmetres (en la seva versió completa) que, en un parell d'hores a peu, ens permetrà fer un viatge per dotze mil anys d'art i història, visitant diversos elements patrimonials, des de la fi del paleolític fins a la segona dècada del segle XX. El recorregut enllaça alguns dels monuments essencials per entendre el patrimoni andorrà:

L'església de Santa Coloma és l'església més característica del país, amb la seva nau preromànica i, sobretot, el singular campanar cilíndric, del segle XII. La torre dels Russos, a la sortida del poble de Santa Coloma, marca l'inici de l'arquitectura contemporània a Andorra. El jaciment de la Roureda de la Margineda és un impressionant conjunt arqueològic, les restes d'una vila closa medieval que va tenir un paper fonamental en la fundació d'Andorra. I al límit sud de la parròquia, sobre les aigües del Valira, hi ha el pont nou de la Margineda, aixecat cap a la fi del segle XIV o començament del XV, de tradició constructiva romànica.

La capital del país també té un patrimoni ric i divers. Al centre d'Andorra la Vella es troba l'església parroquial

de Sant Esteve, que, tot i les reformes contemporànies signades per Josep Puig i Cadafalch, conserva l'absis i diversos elements de la construcció original. A dins hi ha un parell de retaules notables i, sobretot, el famós *Quadre de les ànimes*, de Joan Casanovas. L'altre temple romànic d'Andorra la Vella és el de Sant Andreu, una petita església enfilada en un marge sobre l'antic camí de la Massana.

Del segle XV és la creu Grossa, al peu del carrer del mateix nom, en ple centre d'Andorra la Vella. L'original es troba a la planta baixa de la Casa Comuna, l'edifici que acull els serveis de l'administració comunal, a la plaça Príncep Benlloch.

Al nucli antic d'Andorra la Vella hi ha l'edifici amb més càrrega simbòlica del país: la Casa de la Vall. El gran casal, amb elements defensius i pintures murals a l'interior, va ser construït el 1580 per la família Busquets. El Consell General —el parlament andorrà, que té les seves arrels a l'edat mitja i va ser consolidat el 1419— el va adquirir el 1702 per adaptar-lo com a seu institucional. A la Casa de la Vall s'hi reunien els consellers i també hi tenien lloc les sessions del Tribunal de Corts. A la sala del Consell hi ha el mític armari de les Set Claus, que només es pot obrir en presència dels representants de les set parròquies, cadascú amb la seva clau. Al costat de la Casa de la Vall s'hi ha construït la nova seu del Consell General.

L'arquitectura tradicional andorrana es pot contemplar als nuclis de la Margineda i Santa Coloma. Al Centre Històric d'Andorra la Vella encara hi ha edificis, construïts als segles XVIII i XIX, ben representatius de les formes de vida rurals. Un dels més ben conservats, i que ha estat incorporat a l'inventari general del patrimoni cultural d'Andorra, és cal Closca, al Pui d'Andorra la Vella. A la plaça Príncep Benlloch hi ha les cases pairals de Casa Cintet, Casa Guillemó i Casa Molines.

Al segle XX, l'obertura d'Andorra al món es va reflectir en l'adopció de noves formes arquitectòniques, però que van saber aprofitar elements tradicionals per crear un estil molt característic, genuïnament andorrà: és l'anomenada arquitectura del granit. Els edificis d'aquest estil són nombrosos. La Casa dels Russos n'és el primer exemple. Tot passejant pel primer tram de l'avinguda Meritxell, al centre de la capital, en trobem d'altres: la Casa Maestre, l'antiga Clínica Vilanova, Casa Felipó o l'antiga Vegueria francesa.

Escultures al carrer

Andorra la Vella compta, entre el seu patrimoni artístic, amb nombroses escultures contemporànies situades en diversos indrets de la parròquia.

La Noblesse du temps, de Salvador Dalí

És una obra de gran format, en bronze, que simbolitza el pas del temps. Hi ha un característic rellotge tou dalinià, dalt d'un arbre, amb una corona que representa el domini del temps sobre la humanitat. L'any 1999 va ser cedida al Govern d'Andorra pel col·leccionista d'art i home de confiança de Dalí, Enric Sabater. L'any 2010 es va instal·lar en el seu emplaçament actual, a la plaça de la Rotonda.

7 poètes, de Jaume Plensa

És un conjunt escultòric format per set figures humanes que remeten als estilites de Constantinoble. Es pot considerar com una metàfora de les set parròquies andorranes. És una imatge de reflexió enmig del brogit de la ciutat. Els poètes són a la plaça Lídia Armengol d'Andorra la Vella, davant de l'edifici administratiu del Comú i de la nova seu del Consell General.

El jardí interior de Prada Casadet

Davant mateix de l'aparcament comunal de Prada Casadet hi ha un pati, obert al públic durant el dia, on hi ha una excel·lent mostra d'escultura contemporània, propietat del Grup Immobiliari Cierco. Entre d'altres, hi podem contemplar l'obra *Overflow*, de Jaume Plensa, *Mobili 2001* de Miquel Barceló, *Doble Imagen* de Manolo Valdés o *Robot en Suspensió* de Paul Van Hoeydonck.

Jardins de Casa de la Vall

A l'entorn de Casa de la Vall hi ha tres escultures estretament relacionades amb esdeveniments centrals de la història d'Andorra: *La Morisca*, de Josep Viladomat, en homenatge a la Nova Reforma del 1866, el *Setè Centenari del 1r Pariatge*, de Luigi Terruggi, i la *Proclamació de la Constitució*, d'Emili Armengol.

D'altres obres

Des de l'accés sud a la parròquia, a la rotonda de la Margineda, on ens rep l'escultura d'Andreu Alfaro *1r Congrés de la Llengua*, fins al límit amb Escaldes-Engordany, hi ha una constel·lació d'obres escampades per tots els racons d'Andorra la Vella. Peces —entre d'altres— de Josep Viladomat, Sergi Mas, Roger Mas, Judit Gaset, Nerea Aixàs, Joan Canal... Cada passejada és una descoberta.

El cicle festiu i el patrimoni immaterial

La cultura contemporània i la popular coexisteixen a Andorra la Vella i s'influeixen mútuament. El present i el passat, la tradició i la modernitat hi conviuen i es complementen. El cicle festiu ressegueix les celebracions al llarg de l'any.

Nadal en festa

Les celebracions de Nadal comencen amb la instal·lació del Poblet de Nadal, de la mà dels menairons del pic del Mener, amb una extensa proposta d'activitats al carrer. El dia 24 arriba a la parròquia el Pare Noël. El mateix dia, en sortir de la missa del Gall, es reparteix coca i xocolata per combatre el fred.

El dia 5 de gener, al vespre, els carrers d'Andorra i d'Escaldes s'omplen d'il·lusió i de màgia en la cavalcada més espectacular dels Pirineus, organitzada per rebre els Reis Mags.

Escudella de Sant Antoni

La matinada del 17 de gener, els membres de la Confraria d'Escudellaires d'Andorra la Vella comencen a fer foc per preparar la succulent escudella que, al migdia, serà repartida entre els veïns i passavolants.

Carnaval

La rua amb comparses i disfresses, el judici públic al rei Carnestoltes i una botifarrada final són els actes centrals dedicats als dies de disbauxa previs a la quaresma. Un dels actes més característics del temps de carnaval és el que celebra la Consòrcia dels Casats, una associació assistencial masculina que es va fundar l'any 1776.

Sant Jordi

La diada de Sant Jordi, el 23 d'abril, se celebra la festa del llibre i la rosa a la plaça del Poble, amb parades de llibreries i entitats, lectures públiques i la presència d'autors que signen les seves obres.

Les falles

La revetlla de Sant Joan, el 23 de juny, els Fallaires d'Andorra la Vella recorren els carrers del Centre Històric fent rodar les seves espectaculars falles fetes amb escorça de bedoll, en una cerimònia ancestral de foc i llum. Aquesta festa ha estat declarada patrimoni immaterial de la humanitat per la UNESCO.

La festa major i el ball del Contrapàs

La festa major d'Andorra la Vella es celebra el primer cap de setmana del mes d'agost: tres dies plens d'activitats i espectacles. El diumenge, a la una, a la plaça del Poble es dansa el tradicional Contrapàs, un ball cerimoniós i ple de caràcter, dirigit pels membres de l'Esbart Dansaire d'Andorra la Vella, una formació creada l'any 1981 i que és una de les ambaixadores culturals d'Andorra.

Altres festes majors

Durant l'estiu se celebren, a més de la de la capital, les festes majors del barri del Puial i la de Santa Coloma, que tenen lloc, respectivament, a mitjan juny i el penúltim cap de setmana d'agost.

Fira del bestiar

Cada 27 d'octubre té lloc la Fira Concurs de Bestiar, l'evocació contemporània de la tradicional fira de tardor en què els ramaders andorrans tractaven amb vaques, mules i rucs.

Les programacions culturals

La Temporada de música i dansa d'Andorra la Vella

La Temporada de música i dansa presenta, durant els mesos d'hivern, una programació d'altíssim nivell, amb la presència de reconeguts artistes internacionals. Les actuacions tenen lloc al Centre de Congressos d'Andorra la Vella.

Cirque du Soleil

Des de l'any 2013, al mes de juliol, el Cirque du Soleil estrena un nou espectacle en un gran escenari al centre de la ciutat. Les entrades són gratuïtes, i hi ha la possibilitat d'adquirir seients a la graderia. Els hotels ofereixen paquets que inclouen allotjament més entrades.

D'altres temporades

La Temporada de Teatre, que fa una programació conjunta amb Sant Julià de Lòria, ofereix espectacles en gira i també produccions de companyies locals. Al començament de la primavera, els millors saxofonistes del món es troben a l'Andorra Sax Fest, una setmana de concerts, el concurs, classes magistrals i actuacions al carrer (el "Walking Street Music"). Entre gener i juliol, la cultura francesa és molt present a l'agenda de la capital amb la Saison Culturelle Française. Les tardes del dimarts i el dijous del mes d'agost es celebra el cicle Ritmes Capital Musical, música al carrer a l'avinguda Meritxell. I el Centre Històric d'Andorra la Vella és l'escenari, al mes de juny, del Jambo Street Music, on es troben grups andorrans i internacionals, amb una programació especial per a nens.

Recorreguts culturals

Centre Històric

El Centre Històric d'Andorra la Vella comprèn els barris del Pui, del Puial, del Cap del Carrer, del Barri Antic, la plaça Rebés i la plaça del Poble. La seva estructura urbana no ha canviat amb el pas del temps, amb carrers estrets, placetes i algunes cases antigues, testimonis de les tècniques de construcció tradicionals. El Centre Històric ha conservat la seva personalitat al marge del creixement exponencial de la ciutat. Actualment, és objecte de plans de dinamització, amb la intenció de recuperar el protagonisme del comerç tradicional. És l'escenari de moltes de les manifestacions de la cultura tradicional andorrana.

Roques al Carrer

El Museu de Roques al Carrer és un passeig per la història geològica d'Andorra, a la qual ens podem acostar tot passejant pels carrers del centre. El recorregut comença al parc Central.

Rec del Solà

El nucli d'Andorra la Vella està envoltat per dos recs construïts al segle XIX: el rec del Solà i el de l'Obac, que han estat convertits en passejos planers, de fàcil accés des del centre i que ofereixen grans vistes sobre la ciutat, a més del seu interès geològic i botànic. El projecte de l'Anella Verda ens permet comprendre l'evolució històrica de la parròquia tot interpretant el seu paisatge cultural.

Podeu visitar diferents itineraris autoguiats, de dificultat baixa, que es poden fer durant tot l'any:

- La transformació agrícola de la vall.
- El creixement i la urbanització de la vall.
- L'ésser humà i l'adaptació als riscos naturals.

Visites teatralitzades

Als mesos d'estiu es realitzen visites teatralitzades al Centre Històric i a Santa Coloma.

D'altres espais d'interès

Bulevard de les Estrelles

Al paviment del carrer Maria Pla, a la zona comercial del Fener Boulevard, hi trobem les plaques d'homenatge a personalitats de relleu que estiguin vinculades a la parròquia i a Andorra. Amb el temps, serà un espai de reconeixement a tots aquells que han contribuït a donar a conèixer el país.

World Champions Museum

Els aficionats a les motos i, en general, als esports del motor, trobaran al World Champions Museum la col·lecció, propietat del pilot Jorge Lorenzo, de peces úniques de campions del món de F1 i motociclisme. Hi ha també simuladors de conducció de fórmula 1 i MotoGP i un espai de bar i restauració.

Capital natural

A Andorra, el patrimoni natural té sempre un component cultural: la interacció entre l'home i el seu entorn és una constant. Aquest és un dels grans atractius de la natura del país: el diàleg entre la majestuositat dels Pirineus i els esforços que ha fet l'home per conviure-hi. A la parròquia d'Andorra la Vella es poden fer un gran nombre d'itineraris per la muntanya, amb diversos graus de dificultat. Tot seguit us n'oferim una mostra, però les possibilitats són:

El Madriu-Perafita-Claror, patrimoni de la humanitat

Una de les portes d'accés al conjunt natural del Madriu-Perafita-Claror, declarat patrimoni de la humanitat per la UNESCO el 2006, en la modalitat de paisatge cultural, es troba a l'obaga d'Andorra, pels camins perfectament senyalitzats que pugen a Prat Primer i al coll de la Caüllà, pels boscos de Palomera. El conjunt protegit, que és compartit per quatre parròquies (Sant Julià de Lòria, Andorra la Vella, Escaldes-Engordany i Encamp), constitueix un exemple magnífic dels entorns naturals i culturals dels ecosistemes de mitjana i alta muntanya.

A la plaça Lídia Armengol, al centre d'Andorra la Vella, hi ha el Portal de la Vall, un punt d'informació que permet planificar la visita i mantenir el primer contacte amb les meravelles de la vall.

Els camins de l'Obaga

Els vessants boscats i ombrívols de l'Obaga d'Andorra estan travessats per una xarxa de camins que permeten fer itineraris a mida i, eventualment, poden connectar amb els que s'endinsen dins del conjunt del Madriu-Perafita-Claror.

Circuit de les Fonts

Aquest breu circuit, que s'agafa des del berenador de la Comella, des d'on hi ha una panoràmica magnífica sobre Andorra la Vella, permet visitar algunes de les fonts de l'obaga d'Andorra la Vella, com la Font de la Ruta. És una zona humida, amb una gran diversitat botànica i la presència d'endemismes.

Camí del rec de l'Obac

El passeig comença al trencall d'Escaldes, a l'avinguda de Tarragona, i arriba fins als Serradells, i discorre a una cota més baixa que el seu camí simètric, el del Solà. A l'estiu, la seva orientació fa que sigui un espai ombrívol i fresc. El camí és ample gràcies a què el rec està cobert. És un circuit perfecte per anar-hi a córrer.

Estany de la nou

Aquest circuit circular de més de 1.000 metres de desnivell ens permet descobrir el sector de Claror-Perafit, dins del Parc Natural declarat Patrimoni de la Humanitat per la UNESCO, i també hi ha trams que segueixen els senyals del GRP.

Des de Prat Primer descendim cap al refugi de Claror on podrem sentir i, amb una mica de sort, veure marmotes. Des d'allà el camí segueix els senyals del GRP pel camí de l'estany de la Nou, on el pic negre comença a fer-se present.

L'estany de la Nou és força particular, ja que, a diferència de la majoria d'estanys dels Pirineus, recull aigües fluvials. Es nodreix de les aigües freàtiques que corren pel subsòl i en surt un torrent cap al riu de Perafit, que fa que aquest mantingui sempre el nivell. És l'estany més meridional del Principat i també el més calent.

Prat Primer per Palomera

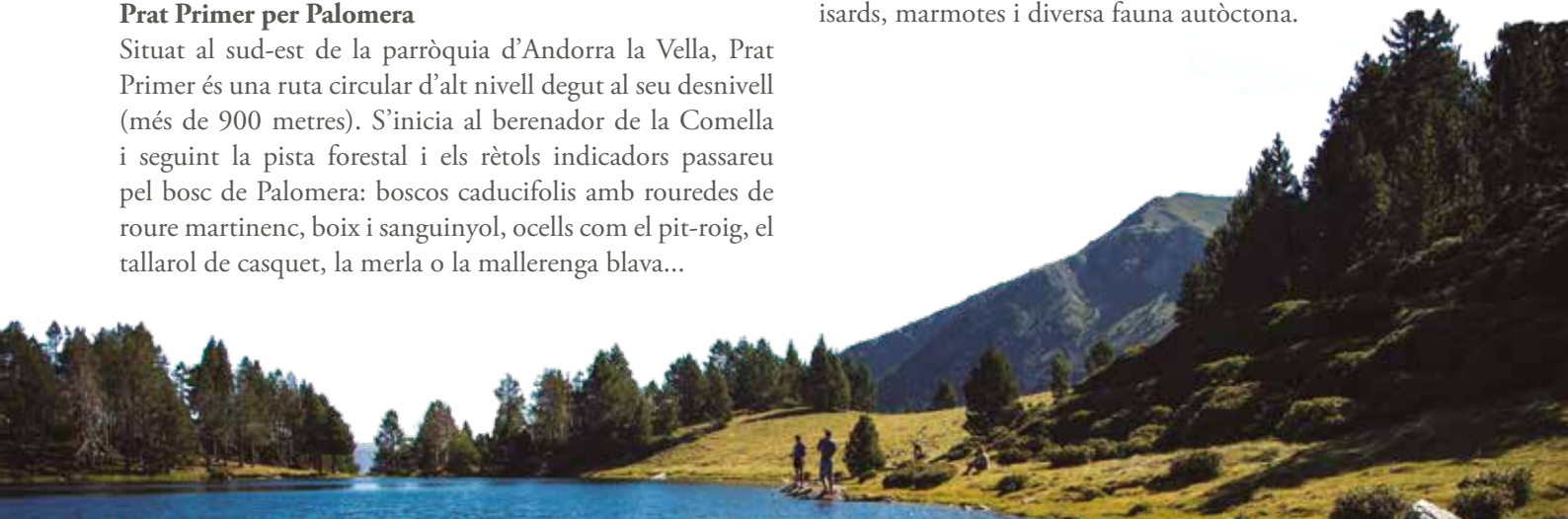
Situat al sud-est de la parròquia d'Andorra la Vella, Prat Primer és una ruta circular d'alt nivell degut al seu desnivell (més de 900 metres). S'inicia al berenador de la Comella i seguint la pista forestal i els rètols indicadors passareu pel bosc de Palomera: boscos caducifolis amb rouredes de roure martinenc, boix i sanguinyol, ocells com el pit-roig, el tallarol de casquet, la merla o la mallerenga blava...

A més, pel vessant per on discorre aquest itinerari, hi baixen el riu de la Comella, el de Forn i, obrint-se camí per una fantàstica vall glacial, la de Prat Primer. Tots aquests cursos fluvials formen part de la conca del Valira.

Camí de Prat Primer i el bosc de la Caülla

Ideal per descobrir la immensa flora d'alta muntanya andorrana i els seus magnífics paisatges, aquest recorregut circular transcorre per la vessant obac del preciós bosc de la Caülla.

El bosc de Caülla, just a sobre de la ciutat d'Andorra la Vella, és un magnífic bosc de pi negre sobre terreny esquitós situat al vessant nord del pic de Calm de Claror. Aquest vessant és força inclinat i obac, i està cobert, no només per una frondosa pineda de pi negre sinó que també per alguns exemplars d'avet, bedoll, moixera de guilla i un sotabosc on hi predomina el neret. A més, si tenim sort, podrem veure isards, marmotes i diversa fauna autòctona.

Els camins del Solà

El Solà d'Andorra la Vella està dominat per les asprors de la serra d'Enclar, abruptes, plenes de tarteres, amb una vegetació que s'arrapa a les roques. Passejar pel rec del Solà és la millor manera d'apreciar la gran varietat botànica i geològica de la serra, però hi ha també algunes excursions que ens permeten endinsar-nos en les zones més accessibles.

Rec del Solà

El rec del Solà d'Andorra la Vella és una de les dos vessants de l'Anella Verda i un dels pulmons verds de la parròquia. El camí del rec, pla i sense cap dificultat, és ideal per fer en mig matí amb la família. Al mig del recorregut hi ha un mirador i un punt de berenada.

Des del camí del rec es pot apreciar la gran varietat botànica i geològica de la serra. Si seguim el camí en direcció a la Massana arribarem fins l'oratori de Sant Antoni de la Grella i el pontet romànic de Sant Antoni. Dins d'aquest itinerari s'hi troben tres més d'interpretatius: la transformació agrícola de la vall, el creixement i la urbanització de la vall i l'ésser humà i la seva adaptació als riscos naturals.

La vall d'Enclar

Des del carrer dels Barrers de Santa Coloma surt el camí que, per la tartera, s'enfila fins al collet de Sant Vicenç. El camí continua cap a l'esquerra i permet visitar l'església preromànica de Sant Vicenç i la zona arqueològica del Roc. A la dreta, el camí continua dret en direcció a la serra, per una vall feréstega, ideal per a la contemplació de rapinyaires i també dels grans mamífers: isards, cabirols i porcs fers. La vall d'Enclar és de gran valor faunístic dins del Principat, ja que és on conviu la població d'isards més important, tant en extensió de territori com en nombre d'exemplars.

Bony de la Pica des de la Margineda

Ruta circular de quasi 25 km per descobrir la serra d'Enclar, ascendint pel vessant solell al Bony de la Pica i al pic d'Enclar i davallant per l'obaga de Sispony; i descobrir els antics camins que unien els principals nuclis andorrans fins al punt de partida: Santa Coloma. Es recomana que només el realitzin persones amb bon nivell físic i coneixement de llargs recorreguts en terrenys irregulars i desnivells elevats.

Tot i no ser un itinerari molt conegut i per tant poc freqüentat, compta amb grans contrastos i transcorre per un tram del sender de gran recorregut GRP (Volta a Andorra).

La serra d'Enclar, situada al sud-oest d'Andorra, just a sobre d'Andorra la Vella, es diferencia força dels massissos que l'envolten. Està formada majoritàriament per roques metamòrfiques, principalment esquistos, que li donen una característica tonalitat rogenca. Aquest color contrasta amb el verd monòton de l'alzinar muntanyenc que s'estén al vessant solell.

GR 7

El GR7 és una ruta de senderisme de gran recorregut, que travessa els Pirineus d'est a sud.

La ruta forma part del Gran Recorregut Europeu E4, que va de Grècia a Gibraltar. Al seu pas per Andorra, el GR7 té una longitud d'uns 40 km. S'endinsa al país per la Portella Blanca (2.521 m), procedent de França, travessa el Principat i continua cap a Catalunya en sentit descendent abandonant Andorra per la Farga de Moles (850 m).

Espais de lleure

Parc Central

El parc Central és l'espai verd urbanitzat més important de la capital, un oasi on es pot descansar de la trepidant vida comercial. Té una extensió total de 33.000 m² repartits en diferents espais, com són les àrees destinades als infants, els joves i les zones verdes i d'aigua, i un skate park.

A l'estiu disposa d'una zona de vòlei-platja. Disposa de serveis d'aparcament, sanitaris, telèfons i restaurant bar amb terrassa.

Passeig fluvial

Tots els amants de l'esport a l'aire lliure poden gaudir del passeig del riu Valira, que va d'Andorra la Vella fins a Santa Coloma. A més, part del seu tram està adaptat per als aficionats al running.

Berenador de la Comella

Amb una superfície de més de 16.500 m², el berenador de la Comella és un lloc ideal per fer una costellada amb la família o els amics, amb el panorama del Solà d'Andorra al davant.

Mirador de la Comella

Des del mirador de La Comella és contempla la vall central d'Andorra. És un dels indrets més simbòlics i atractius de la parròquia: un lloc ideal per descobrir amb un cop d'ull tota la bellesa i la biodiversitat de l'entorn. El teló que formen les muntanyes és impressionant: es poden observar alguns dels pics més característics del país, com ara el Pic de Carroi en primer pla (2.334 metres), el Pic de les Fonts (2.748 metres) o el Pic del Pla de l'Estany (2.859 metres).

Capital de l'esport

Les instal·lacions esportives de la parròquia, combinades amb una infraestructura hostalera confortable i competitiva, fan d'Andorra la Vella un excel·lent centre esportiu internacional. El clima de muntanya submediterrani i l'altitud a què es troben l'Estadi Comunal, la piscina olímpica i les zones de marxa, són idonis per als entrenaments. Les condicions climàtiques, juntament amb una altitud mitjana ideal per a la ràpida adaptació de l'organisme als nous factors de l'entorn, són òptimes per a estades esportives curtes o estades de pas de grans altituds a altituds inferiors. Andorra també acull competicions de gran nivell.

A més, a pocs minuts de la ciutat, es troben els dos dominis d'esquí alpí més grans dels Pirineus i una estació d'esquí de fons.

Instal·lacions esportives

Centre Esportiu dels Serradells

Els Serradells es va construir el 1991, arran de la celebració dels Jocs dels Petits Estats d'Europa. Hi ha tres piscines: una olímpica, una d'aprenentatge, una exterior, un pavelló cobert de 45 x 23 m, tres pistes d'esquaix, una de tennis descoberta i cinc de pàdel. També té un gimnàs de musculació, quatre sales de fitness, una sala de gimnàstica artística, una zona d'aigües i relax i una sala de tir de precisió. A més, hi ha un centre de medicina de l'esport, botigues, bar i aparcament.

Estadi Comunal

Aquesta instal·lació, situada a l'avinguda de Salou, disposa d'una pista d'atletisme de sis carrers, un camp de gespa per a futbol de 100 x 65m, dues zones de salt de llargada, alçada i perxa i una zona de llançament de pes. També inclou una pista poliesportiva descoberta de 40 x 20 m i un pavelló cobert, també de 40 x 20 m. Té una zona d'aparcament i un bar.

Estadi nacional

Veí del poliesportiu d'Andorra, va ser, l'any 1971, la primera de les actuals instal·lacions esportives construïdes a la parròquia. Tanmateix, el 22 de novembre del 2014 es va fer la inauguració del nou Estadi Nacional, amb una capacitat de 3.315 espectadors, que permet la pràctica del futbol i del rugbi. L'estadi acull les competicions internacionals.

Poliesportiu d'Andorra

Aquest espai polivalent, situat a la baixada del Molí, permet la pràctica de diferents esports d'equip d'alta competició (bàsquet, voleibol, futbol sala, patinatge, etc.) i també la pràctica d'altres esports individuals, com la gimnàstica rítmica, el judo o el karate. A finals de setembre del 2014 va finalitzar la remodelació d'aquesta instal·lació, seguint els requisits d'adaptació de la lliga ACB. És la seu de l'equip de bàsquet BC MoraBanc Andorra.

Pavelló Joan Alay

Aquest espai multifuncional cobert, annex al poliesportiu d'Andorra, permet la pràctica del bàsquet, el futbol sala i el voleibol, així com altres esports individuals.

Vies d'escalada

Solà d'Enclar

És a 1.100 m d'altitud, a Santa Coloma. Es pot practicar l'escalada durant tot l'any. Ofereix 4 sectors d'escalada: Cementiri, Bigabloc, Esfinx i Santa Coloma.

Piràmide

És una paret impactant de 150 m d'alçada, situada a 1.200 m d'altitud, al sud-oest del país, amb una orientació perfecta que permet les ascensions durant tot l'any.

Llastra de l'Obac

Aquesta és una roca bastant plana situada cap al nord-est. Només disposa de 3 vies d'escalada. Us recomanem que hi vingueu preferentment els dies més secs, ja que es troba envoltada de molta vegetació.

Via ferrada del Roc d'Enclar

Al peu del camí per pujar al Roc d'Enclar, al qual s'accedeix des del carrer dels Barrers de Santa Coloma, surt també una via ferrada de 270 m de llargada, amb l'equipament necessari per assegurar un ascens emocionant. És indispensable dur casc, arnès, dissipador i calçat adequat.

- Practiqueu aquesta activitat sota la vostra responsabilitat.
- No utilitzeu la via ferrada en cas de tempesta.
- Abans de començar, consulteu el servei de meteorologia.
- Mantingueu-vos assegurats al cable sistemàticament.
- Eviteu les aglomeracions als passatges verticals.

Cicloturisme

Cada vegada són més els professionals i els aficionats que escullen les carreteres d'Andorra per entrenar-se en muntanya.

La duresa dels ports de muntanya, l'espectacularitat dels paisatges, la riquesa del patrimoni cultural i natural i les nombroses opcions que ofereix el país són els atractius principals per a la pràctica del cicloturisme a Andorra.

Port de la Comella

La Ruta Ciclista d'Andorra 11 puja per la CS-101 fins a arribar dalt de la Comella, a 1.347 metres. La seva categoria és 2a (accessible). Aquest port ha estat protagonista de les etapes andorranes del Tour de France o de la Vuelta Ciclista a España.

Trobareu aquesta i altres rutes de bicicleta a la Guia de cicloturisme d'Andorra.

Andorra la Vella, centre comercial

Andorra la Vella és una capital amb una solidíssima vocació comercial. Els seus carrers iavingudes són una immensa galeria a cel obert, on podreu trobar els articles més exclusius, les darreres novetats o les especialitats més inesperades, a uns preus sense competència. Els comerciants d'Andorra la Vella us esperen per oferir-vos una varietat de productes inimaginable.

Els eixos comercials

Avinguda Meritxell

L'avinguda Meritxell és l'avinguda comercial més gran dels Pirineus, i l'eix vertebrador de la ciutat. Des de fa anys, l'avinguda Meritxell atreu una gran quantitat de turistes, gràcies al seu gran ventall d'articles de moda, joieria, perfumeria i electrònica de les marques més exclusives. A més, hi trobareu grans superfícies comercials que us oferiran una enorme diversitat de productes, així com hotels i restaurants.

Fener Boulevard

A tocar de l'avinguda Meritxell, Fener Boulevard concentra algunes de les marques més exclusives en calçat, moda i complements, esports i parament de la llar. Hi ha un gran aparcament. L'oferta de restauració i les amples voreres fan ben agradable l'experiència de compra.

Centre Històric

El Centre Històric de la capital és el cor comercial tradicional d'Andorra la Vella, amb els seus comerços familiars, especialitzats i propers, que ofereixen un tracte personalitzat. Un petit poble enmig de la gran ciutat. Als seus carrers hi ha també una gran oferta de restauració. Tots els primers dissabtes de mes, de maig a octubre, s'hi celebra el Mercat de la Vall, on s'hi troben productes locals i d'artesanania.

Riberaygua i travesseres

Riberaygua i travesseres, a prop de l'eix de l'avinguda Meritxell, i que s'articula entorn al carrer Bonaventura Riberaygua, s'ha convertit en una activa zona comercial, on hi podreu trobar roba i complements, perfumeria i grans magatzems, així com una multitud de cafès i restaurants.

Santa Coloma

L'avinguda de Santa Coloma és el centre especialitzat en articles del món del motor. Hi trobareu múltiples comerços dedicats en exclusiva als equipaments i complements per a l'automòbil i les motos. També podreu equipar-vos de cap a peus amb les últimes novetats per als pilots.

Horaris comercials

Andorra gaudeix d'una gran flexibilitat horària, i els seus establiments comercials tenen amplis horaris comercials.

El comerç només tanca quatre dies l'any: 1 de gener, 14 de març (Constitució) sempre que no caigui en cap de setmana, 8 de setembre (diada de Meritxell, la festa nacional) i 25 de desembre.

Fires i congressos

El Centre de Congressos

El Centre de Congressos d'Andorra la Vella, situat al centre neuràlgic de la ciutat i en un emplaçament immillorable, esdevé el marc ideal per celebrar esdeveniments professionals. Té una superfície de 4.200 m², distribuïts en instal·lacions com un auditori, cinc sales funcionals, una sala de reunions i una cuina per a servei d'àpats. També disposa d'aparcament per als assistents.

L'equip de professionals garanteix rigor, creativitat i qualitat en la prestació dels serveis, perquè l'objectiu és l'èxit de l'esdeveniment. La tecnologia audiovisual i la funcionalitat del Centre permeten aconseguir un resultat òptim en l'organització de qualsevol tipus d'acte.

Fira d'Andorra la Vella

Des de l'any 1978 el tercer cap de setmana d'octubre se celebra la Fira d'Andorra la Vella, en un gran envelopat instal·lat a l'aparcament del Parc Central. La Fira aplega, en una superfície de més de 12.000 m², més de 150 estands d'empreses i institucions andorranes i dels estats veïns. En una vela annexa hi ha més de cinquanta estands de diferents associacions del país, on presenten les seves activitats.

Com a complement s'organitza el Mercat Artesanal, que s'ubica al llarg del passeig del riu, dels de la plaça de la Rotonda fins a l'entrada del Parc Central. Aquest mercat aplega més de quaranta artesans d'Andorra i de les regions veïnes que ofereixen entre d'altres, una extensa varietat de productes alimentaris.

Capital de l'hospitalitat

Hoteleria

L'oferta hotelera de la parròquia d'Andorra la Vella és de primer ordre, amb un total de 6000 estadístiques llits en establiments de totes les categories: hotels, apartahotels, apartaments turístics i un càmping.

Andorra Center ****	(+376) 824 800
Andorra Palace ***	(+376) 873 601
Andorra Park Hotel *****	(+376) 877 777
Arthotel ****	(+376) 760 303
Aston ***	(+376) 804 265
Bellpi ***	(+376) 804 935
Cal Forner *	(+376) 866 880
City M28 ***	(+376) 820 636
Cèntric ****	(+376) 877 500
Cérvol ****	(+376) 803 111
Cisco de Sans **	(+376) 728 328
Diplomàtic ****	(+376) 802 780
Eurostars Andorra Centre*****	(+376) 886 800
Festa Brava ***	(+376) 820 741
Fonts (les) **	(+376) 821 393
Garden***	(+376) 747 400

Garcia *	(+376) 820 968
Hespèria ****	(+376) 880 880
Holiday Inn*****	(+376) 874 444
Hostal & Pub Barri Antic **	(+376) 845 969
Indalo **	(+376) 821 871
Isard (de l') ***	(+376) 876 800
Jaume I ***	(+376) 820 061
Màgic Andorra ****	(+376) 876 900
Mercure ****	(+376) 873 602
Novotel ****	(+376) 873 603
Pitiusa ***	(+376) 861 816
Plaza *****	(+376) 879 444
President ****	(+376) 877 277
Pyrénées ***	(+376) 879 879
Sant Jordi **	(+376) 876 200
Valmar **	(+376) 821 667

Hotels apartament

Domus *	(+376) 825 428
Fontverd **	(+376) 803 525
Moblats Maragall *	(+376) 827 062
Moblats JVZ Group	(+34) 618 164 582
Moblats P&C	(+376) 866 000
Moblats Vacances AFV	(+376) 860 850
Pisos a dies	(+376) 331 330

Càmpings

Valira **	(+376) 722 384
-----------	----------------

Gastronomia

La cuina andorrana és senzilla però rica, i està basada en el receptari tradicional de muntanya dels Pirineus. Els productes de la terra –patates, hortalisses, la reconegudíssima vedella andorrana, el vi que s’ha tornat a elaborar als vessants més assolellats del país– es complementen amb una oferta gastronòmica cosmopolita i moderna. Al costat dels plats saborosos i contundents dels vells andorrans, hi podem trobar els xefs més creatius i establiments de cuina internacional.

Algunes informacions pràctiques

Polícia: Urgències: 110 - (+376) 872 000
Servei Urgent Mèdic (SUM): 116
Hospital Nostra Senyora de Meritxell: (+376) 871 000
Grup de Rescat de Muntanya: 112

Horari GMT. Andorra és a la mateixa zona horària que els seus països veïns, com Espanya i França.

220 V.

El clima d'Andorra és de tipus muntanyenc mediterrani. Hiverns llargs i intensos, primavera esclatant, estiu relativament calorós, tardor breu i humida...

La moneda oficial és l'euro.

Cal tenir en compte que Andorra no pertany a la UE, i per tant, us aconsellem que consulteu les tarifes del vostre operador pels serveis de dades en itinerància (*roaming*).

La ubicació del país als Pirineus i els qualificats serveis de policia i de duana afavoreixen una alta seguretat ciutadana i garanteixen la tranquil·litat dels visitants durant la seva estada.

Com arribar?

La proximitat als grans centres urbans de França i Espanya i la ubicació geogràfica d'Andorra afavoreixen l'accés al país a través d'una àmplia xarxa de comunicacions: autobús, tren cotxe i avió us permetran arribar ràpidament al Principat.

Hi ha línies regulars que uneixen Andorra amb la Seu d'Urgell, Barcelona (i el seu aeroport), Lleida (i l'estació de l'AVE), Tarragona i Tolosa de Llenguadoc, entre altres destinacions.

Diverses línies regulars enllacen les parròquies, i les principals parades es troben als carrers més concorreguts dels nuclis urbans. El Bus Exprés és la línia més ràpida i freqüent que enllaça la capital amb Sant Julià de Lòria.

Associació de Taxistes d'Andorra: (+376) 863 000
Taxi Exprés: (+376) 812 345

Andorra la Vella disposa de més de 4.500 cèntriques places d'aparcament, distribuïdes en 21 aparcaments públics i privats d'ús públic.

   turismeandorralavella

Oficina de Turisme d'Andorra la Vella
Plaça de la Rotonda
AD500 Andorra la Vella

 T (+376) 750 100

 info@oficinaturisme.ad
www.andorralavella.ad

Comú d'Andorra la Vella